

ทำความเข้าใจกับคำว่า “หลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ”

การกู้ยืมเงินนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคแรก ได้บัญญัติไว้ว่า “การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่” หมายความว่า การกู้ยืมเงินจะต้องมีจำนวนมากกว่าสองพันบาทขึ้นไป อาจเป็นสองพันบาทกับอีกหนึ่งสตางค์ก็ได้ ที่จะต้องมีการทำหลักฐานแห่งการกู้ยืมไว้เป็นหนังสือ มิฉะนั้นจะฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีคำพิพากษาบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้

แล้วคำว่า “หลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ” เป็นอย่างไร ก็ขออธิบายแบบเข้าใจได้ง่าย ๆ ว่า “หลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ” กฎหมายไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น จึงอาจเพียงแต่เขียนใส่กระดาษและมีข้อความปรากฏชื่อผู้กู้ กับผู้ให้กู้ จำนวนเงินที่กู้ยืม กำหนดชำระเงินคืน แต่หัวใจสำคัญอยู่ที่ ต้องให้ผู้กู้ลงลายมือชื่อ เพียงเท่านี้ก็ถือว่า “มีหลักฐานเป็นหนังสือ” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคแรก แล้ว หากต่อมาลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ก็สามารถใช้ “หลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ” ฟ้องร้องบังคับคดีได้

กรณีดังกล่าวก็ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๘๒/๒๕๓๕ ที่พิพากษาว่า “คำว่า หลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ นั้น กฎหมายมิได้มีความหมายเคร่งครัดถึงกับว่าจะต้องมีถ้อยคำว่ากู้ยืมอยู่ในหนังสือนั้น เมื่อโจทก์มีหนังสือรับสภาพหนี้ซึ่งมีใจความว่าจำเลยเป็นหนี้เงินโจทก์ จำเลยรับจะชดใช้เงินให้แก่โจทก์กับมีลายมือชื่อจำเลยในฐานะลูกหนี้ลงไว้มาแสดงและมีพยานบุคคลมาสืบประกอบอธิบายได้ว่าหนี้เงินจำนวนดังกล่าวเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้เงินจำนวนเท่าใด จากการซื้อสินค้าเชื่อจำนวนเท่าใด ก็ถือได้ว่าหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือแล้ว”

นอกจากนี้ก็ยังมีความพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖/๒๕๕๕ ที่พิพากษาว่า “เอกสารหมาย จ.๒ นอกจากจะเป็นหลักฐานว่าจำเลยรับโฉนดที่ดินจาก ส. แล้ว เอกสารดังกล่าวยังมีข้อความที่แสดงว่าจำเลยได้กู้ยืมเงินจาก ส. จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ด้วย แม้จำเลยซึ่งเป็นผู้กู้ไม่เจตนาให้เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมก็ตาม การที่คู่สัญญาได้ทำสัญญากู้ยืมกันเป็นหนังสือไว้แล้ว ทว่ามีผลทำให้เอกสารฉบับนี้ไม่เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืม โจทก์จึงใช้เอกสารหมาย จ.๒ เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบได้”

จากคำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้น สามารถสรุปหลักกฎหมายได้ ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินจะไม่ได้ทำในรูปแบบของ “สัญญากู้ยืมเงิน” ก็ตาม แต่หากมีหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นและสามารถเข้าใจได้ว่า มีการกู้ยืมเงินกันและมีการลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ ก็สามารถใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดีได้

ประเด็นที่ ๒ หนังสือรับสภาพหนี้ซึ่งมีใจความว่าจำเลยเป็นหนี้เงินโจทก์ จำเลยรับจะชดใช้เงินให้แก่โจทก์ กับมีลายมือชื่อจำเลยในฐานะลูกหนี้ลงไว้ ก็ถือได้ว่าหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือแล้ว

แล้วสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจะสรรหาความรู้ดี ๆ มาเล่าให้ทุกท่านฟังใหม่ พบกันฉบับหน้าค่ะ